

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

08 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva sentinței Judecătorei Căușeni din 03 iunie 2019 și deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2019, declarat de avocatul Iulian Paciurca în numele inculpatului

Voronin Vladislav XXXXX, născut la XXXXX, originar și locuitor al mun. XXXXX, str. XXXXX, XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 03.01.2019 - 03.06.2019,
instanța de apel: 07.07.2019 - 30.10.2019,
instanța de recurs: 22.05.2020 - 08.07.2020.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Căușeni din 03 iunie 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Voronin Vladislav a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 1 an.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Ciumac Valetina prejudiciul moral în mărime de 20.000 lei.

Acțiunea civilă depusă de Ciumac Valentina privind încasarea prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța civilă.

Acțiunea civilă înaintată de Miron Igor a fost lăsată fără examinare, explicându-i-se dreptul să se adreseze cu o acțiune în instanța de drept comun, în ordinea procedurii civile.

2. Instanța de fond a constatat că, inculpatul Voronin Vladislav, deținând permisul de conducere cu nr. XXXXX, de categoriile „B”, „C”, „D” și „E”, la 06.08.2018, în jurul orei 02³⁰, conducând autoturismul „Opel Zafira”, nr/î XXXXX, pe drumul public R52, km 4 + 350 m, a staționat pe acostament pentru a verifica dacă se deplasează în direcția or. Zatoka, Ucraina. Stabilind că se deplasează greșit în direcția necesară, fără a se asigura că din ambele sensuri se deplasează mijloace de transport, a purces la manevra de întoarcere și ca rezultat automobilul fiind pe banda de deplasare din dreapta în direcția sat. Tudora, la care nu funcționau luminile de noapte, unde în acest timp pe traseu se deplasa autoturismul „Renault 21”, nr/î XXXXX, care era condus de Miron Igor, în care se aflau pasagerii Chițin Ludmila, a.n. XXXXX, Ciumac Valentina, a.n. XXXXX și Șvediu Tatiana, a.n. XXXXX, care s-a tamponat în partea stângă a automobilului „Opel Zafira”, nr/î XXXXX.

În rezultatul accidentului rutier, părților vătămate Ciumac Valentina, a.n. XXXXX, conform raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 01.11.2018 i-au fost cauzate leziuni corporale care se califică ca vătămare corporală gravă, lui Chițin Ludmila Vladimir, a.n. XXXXX, conform raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 21.09.2018 i-au fost cauzate leziuni corporale care se califică ca vătămare corporală ușoară și lui Miron Igor, a.n. XXXXX, conform raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 01.11.2018 i-au fost cauzate leziuni corporale care se califică ca vătămare corporală gravă. În astfel de circumstanțe, Voronin Vladislav a încălcat prevederile Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, și anume: pct. 10 alin. (1) lit. a) și b) care prevede, că persoana care a conduce un vehicul trebuie să fie aptă din punct de vedere psiho-fizologic și medical, să posede cunoștințe și să execute cerințele Regulamentului Circulației Rutiere, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum; pct. 32 alin. 2) conducătorul de vehicul trebuie să semnalizeze corespunzător cu semnalizatoarele de direcție, iar în cazul în care acestea lipsesc sau sînt defectate - cu brațul, înainte de a pune în mișcare vehiculul; de a efectua manevra (întoarcere); pct. 34 alin. 4) pe timp de noapte, pe sectoarele de drum neiluminate, prezența autovehiculelor oprite sau staționate pe drumul public trebuie semnalizată prin punerea în funcțiune a lanternelor de poziție. în cazul în care acestea sînt defectate, vehiculele trebuie scoase în afara drumului, iar dacă aceasta nu este posibil, prezența lor trebuie să fie semnalizată prin punerea în funcțiune a avertizorului de avarie sau prin instalarea triunghiului de presemnalizare (conform punctului 37 subpunctul 2) din prezentul Regulament); pct. 45 alin. 1) lit. a), b) și d), care prevede că „conducătorul trebuie să conducă vehiculul ținând permanent seama de următorii factori: dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și situația rutieră; pct. 40 alin. 1) lit. a), b) care prevede că ”înaintea întoarcerii, conducătorul de vehicul trebuie să se apropie din timp de axa drumului, în cazul circulației dublu sens; să cedeze trecerea vehiculelor care vin din sens opus și urmează să se deplaseze înainte sau la dreapta. In cazul în care manevra de întoarcere se efectuează în afara intersecției, iar lățimea carosabilului este insuficientă, aceasta poate fi efectuată de la marginea dreaptă a carosabilului sau chiar de pe acostament. În acest caz conducătorul trebuie să cedeze trecerea vehiculelor care se deplasează în același sens, precum și celor care vin din sens opus.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina și săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, solicitând ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Astfel, instanța i-a încadrat acțiunile în baza art. 264 alin (3) lit. a) Cod penal , ca încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport, încălcare care a cat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale și sănătății.

Partea vătămată Ciumac Valentina a solicitat să fie recunoscută ca parte civilă și a înaintat o acțiune privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 40.000 lei și material în sumă de 20.000 lei.

Acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material urmează a fi admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Totodată, de la inculpat urmează a fi încasat prejudiciul moral în mărime de 20.000 lei, ținând cont de gravitatea leziunilor, suferințele psihice și fizice suportate în rezultatul traumatismului cauzat, faptul că până în prezent nu s-a lecutit și prelungește tratamentul spitalicesc, nu este aptă de muncă, fiind nevoită să abandoneze serviciu.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață a inculpatului, că circumstanțe ce agravează răspunderea penală nu au fost stabilite, că inculpatul vina o recunoaște integral, anterior nu a fost tras la răspundere penală, a comis o infracțiune din imprudență, se căiește de cele comise, se caracterizează pozitiv, are la întreținere doi copii minori, cauza a fost examinată în procedura art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, ultimul beneficiind de o reducere cu $\frac{1}{3}$ din limitele minime și maxime ale pedepsei prevăzute de lege.

Astfel, instanța a statuat că, potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, limitele pedepsei aplicabile inculpatului pentru infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal sunt între 2 ani și 4 ani și 8 luni închisoare.

Luând în considerație toate circumstanțele cauzei, inculpatului urmează de a-i stabili o pedeapsă în formă de 3 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării ei.

3. Procurorul în Procuratura r-lui Ștefan Vodă, Serghei Trofimov, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a aplica lui Voronin Vladislav pedeapsa de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1408 lei.

Apelantul a invocat că, inculpatul a declarat că nu s-a împăcat cu părțile vătămate, nu a restituit careva prejudicii morale și materiale și este de acord să achite cheltuielile de judecată formulate de acuzator în cererea de chemare în judecată, însă instanța a lăsat-o fără a se pronunța asupra acesteia.

Faptul că inculpatul nu a recuperat prejudiciul cauzat părților vătămate, care sunt în număr de trei, la două din ele fiind depistate leziuni corporale care se califică ca vătămare corporală gravă, intenționat a încălcat mai multe norme juridice din Regulamentul circulației rutiere, a pus în pericol nu numai viața altor persoane aflate în alt mijloc de transport, dar și în mijlocul de transport pe care-l conducea, rezumă că pedeapsa aplicată este una prea blândă.

3.1. A declarat apel și partea vătămată Ciumac Valentina, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă executarea reală a pedepsei aplicate inculpatului, cu încasarea din contul lui a prejudiciului moral în mărime de 40.000 lei.

Apelanta a invocat că, în termenii CoEDO, prejudiciul moral, se exprimă prin necesitatea ca parte vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

Luând în considerație natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate de partea vătămată, instanța de judecată urmează să încasează suma de 40.000 lei, care reprezintă o satisfacție echitabilă cum indică art. 41 CoEDO.

Prejudiciul moral încasat de instanța de fond este prea mic în comparație cu suferințele care le-a avut și le are familia ei în urma accidentului produs.

În urma accidentului, a fost internată în spital, unde a avut cheltuieli materiale enorme și urmează să-i fie efectuat în viitorul apropiat încă o intervenție chirurgicală. Inculpatul nu a contribuit cât de puțin financiar la achitarea serviciilor medicale pe care le-a suportat în urma tratamentului și care durează până în prezent.

3.2. Avocatul Iulian Paciura la fel a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, *în condiții mai blânde, în partea pedepsei complementare.*

Apelantul a invocat că, conducerea automobilului pentru Voronin V. reprezintă un drept în baza căruia ultimul obține unicul venit, din care familia este întreținută material.

Prin urmare, privarea dreptului de a conduce, cauzează o daună familiei acestuia, exprimată prin atentarea asupra posibilității de a-și întreține familia.

La fel, instanța era limitată în drept să admită acțiunea civilă depusă de Ciumac V., deoarece o asemenea acțiune în condițiile art. 219 Cod de procedură penală, nu a fost întocmită în cadrul exercitării cauzei penale. Ultima a declarat în instanța de judecată verbal că, dorește să fie recunoscută parte civilă, are pretenții materiale și morale, fără a fi perfectate careva acte în condițiile Codului de procedură penală, în acest sens.

Prin urmare, soluția instanței este eronată și în partea admiterii acțiunii civile, privind repararea prejudiciului moral, necătând la faptul că, Voronin V. a fost și este de acord să compenseze prejudiciul victimelor accidentului rutier, indicat în speță, însă în condiții echitabile de judecare a cauzei, cu prezentarea probelor pertinente pe caz.

4. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2019, apelul avocatului a fost respins ca nefondat, admise apelurile procurorului și părții vătămate, casată parțial sentința și pronunțat o nouă hotărâre.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilită lui Voronin Vladislav prin sentință, sub formă de 3 ani închisoare, a fost suspendată condiționat pe un termen de 3 ani,

De la inculpat s-a încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 1408 lei.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate Ciumac Valentina, prejudiciul moral în mărime de 40.000 lei.

În rest sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat, inculpatul a recunoscut vinovăția în săvârșirea infracțiunii incriminate, însă nu a achitat cheltuielile părților vătămate și nu și-a cerut iertare pentru crima săvârșită. Toate aceste circumstanțe trebuiau să fie apreciate de instanța de judecată și inculpatului urma de a-i fi aplicată o pedeapsă mai aspră.

Ori, corectarea și reeducarea inculpatului va fi posibilă prin stabilirea termenului de 3 ani de suspendare a executării pedepsei de 3 ani închisoare, stabilită prin sentință.

Astfel, ținând cont de faptul că inculpatul nu are antecedente penale, circumstanțe agravante nu au fost stabilite, a recunoscut vinovăția, se căiește sincer de cele comise, are la întreținere doi copii minori, ar fi legal și rațional de a suspenda executarea pedepsei cu închisoarea și acordarea posibilității acestuia, ca în termenul de probațiune, prin comportare exemplară și muncă cinstită, să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat, ceea ce va oferi o mai bună protecție intereselor societății decât izolarea vinovatului de societate.

Totodată, este nefondată cererea de apel declarată de avocat în interesele inculpatului, în partea ce ține de termenul privării de dreptul de a conduce mijloace de transport, ori, instanța de fond a ținut cont, la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă inculpatului, de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicându-i o pedeapsă corectă, echitabilă și legală, și anume: de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de personalitatea celui vinovat, de condițiile de viață a lui, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Cu referire la numirea pedepsei penale, instanța de fond corect a aplicat prevederile legale și, în conformitate cu art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Mai mult, legiuitorul, având în vedere că mijloacele de transport prezintă un grad sporit de pericol, iar conducerea acestora cu încălcarea Regulamentului Circulației Rutiere reprezintă un grad și mai avansat de pericol, a prevăzut răspunderea penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, în scop de majorare a responsabilității persoanelor care conduc mijloace de transport, iar aceasta poate fi atinsă doar prin aplicarea corectă și echitabilă a sancțiunilor penale în privința celor care încalcă intenționat legea penală.

Subsecvent celor relatate, argumentele apărării referitor la faptul că inculpatul a comis infracțiunea din imprudență, și-a recunoscut vina, anterior nu a fost atras la răspundere penală, că conducerea automobilului este un drept în baza căruia ultimul obține unicul venit în familie, nu pot fi catalogate ca temeiuri de aplicare a unei pedepse mai blânde și excluderea pedepsei complementare.

În același timp, potrivit art. 229 alin. (1) - (7) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

La caz, au fost efectuate patru rapoarte de expertiză și anume: Raportul de expertiză judiciară nr. 201809P0250 din 08.08.2018, de către Centrul de medicină legală în mărime de 448 lei, Raportul de expertiză judiciară nr. XXXXX din 21.09.2018, de către Centrul de medicină legală în mărime de 320 lei, Raportul de expertiză judiciară nr. XXXXX din 01.11.2018, de către Centrul de medicină legală în mărime de 320 lei, Raportul de expertiză judiciară nr. XXXXX din 01.11.2018, de către Centrul de medicină legală în mărime de 320 lei, iar în total suma de 1 408 lei.

În acest sens, sunt justificate solicitările procurorului privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare în sumă de 1408 lei, ori, potrivit normelor legale menționate supra cheltuielile judiciare solicitate pentru efectuarea rapoarte de expertiză judiciară, urmează a fi trecute în contul inculpatului.

Partea vătămată Ciumac Valentina, a înaintat o acțiune civilă împotriva inculpatului de încasare a prejudiciului material în sumă de 20.000 lei, bani care i-a achitat pentru investigații, cheltuieli care le suportă și pînă în prezent, cît și prejudiciul moral în sumă de 40.000 lei, deoarece menționează că a îndurat foarte mult după accident, mai mult ca atît nu se poate angaja la serviciu pe motiv că este bolnavă, iar de una singură nu poate face nimic, fiind ajutată tot timpul de soțul ei.

Conform art. 1998 Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repara prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Potrivit art. 1213 al. (1), (2), (5) Cod civil, persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repara prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unui eveniment prevăzut la art.2012 (cu excepția cazurilor în care prejudiciul a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate. Obligația de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care și-a asumat paza izvorului de pericol sporit. Prejudiciul cauzat posesorilor izvoarelor de pericol sporit ca rezultat al interacțiunii acestora se repară potrivit dispozițiilor art.1998.

Astfel, soluția emisă de prima instanță, prin care acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Ciumac Valentina, privind încasarea prejudiciului material, moral și cheltuielilor judiciare s-a admis parțial, este arbitrară, ori, având la dispoziție o sumă exactă solicitată de către partea civilă și anume prejudiciu moral 40.000 lei cauzat prin infracțiunea săvârșită de către inculpat fără careva temeuri legale, instanța nu a soluționat legal acțiunea civilă, în partea încasării pagubei morale.

În susținerea celor enunțate, este de menționat și jurisprudența CtEDO, cauza Ernst c. Belgiei (15 iulie 2003), unde Curtea a statuat, în principiu că, atunci când victima unei infracțiuni se constituie parte civilă în procesul penal, aceasta semnifică introducerea unei cereri în despăgubiri. Chiar dacă ea nu a cerut, în mod expres, repararea prejudiciului suferit. Prin dobândirea calității de parte civilă în procesul penal, ea are în vedere nu numai condamnarea penală a autorului infracțiunii, ci și repararea pecuniară a prejudiciului pe care l-a suferit. Învederând aceste considerente ale instanței europene, instanța de apel a evidențiat că, în această speță victima a solicitat repararea prejudiciului în mod expres, însă prima instanță, a admis doar parțial prejudiciul moral cauzat prin infracțiune.

În contextul faptelor expuse supra, prima instanță și-a motivat soluția deficitar în vederea admiterii parțiale a pretenției privind încasarea prejudiciului moral, or, suma de 40.000 lei cu titlu de prejudiciul moral, solicitat de către partea vătămată Ciumac Valentina, instanța de apel consideră această pretenție, întemeiată și care urmează a fi admisă, pe motiv că, inculpatul Voronin Vladislav nici în cadrul urmăririi penale, nici în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond, cît și în apel, nu și-a cerut iertare de la părțile vătămate și nici nu a achitat careva cheltuieli suportate de către ultimii.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 2036 Cod Civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea

prejudiciului patrimonial. Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege.

În ședință judiciară s-a stabilit cu certitudine că, partea vătămată Ciumac Valentina, a avut de suportat și un prejudiciu de natură morală. Estimarea daunei morale suportate de către ultima se probează prin faptul că, ea a avut de suportat prejudicii cauzate personalității afective, categorie în care intră suferințele de categorie psihică, care s-au manifestat prin stare de stres și frustrare, ținând seama de imposibilitatea de acțiune fără ajutorul altei persoane, cât și imposibilitatea de a se angaja în câmpul muncii, iar suma de 20.000 lei încasate de prima instanța, de la Voronin Vladislav, pentru prejudiciul cauzat este una mizeră, în comparație cu suferințele psihice suportate de către partea vătămată Ciumac Valentina, în urma comiterii acestei infracțiuni de către inculpatul Voronin Vladislav.

Prin urmare, cerințele părții vătămate Ciumac Valentina, în partea încasării prejudiciului moral în sumă de încă 40.000,00 lei din contul inculpatului, sunt întemeiate și care urmează a fi admise integral.

Ori, suma în mărime de 40.000,00 lei este echitabilă și în corespundere cu circumstanțele comiterii de către inculpat. În acest sens, la aprecierea cuantumului prejudiciului moral urmează se ține cont de caracterul și gravitatea suferințelor fizice cauzate persoanei vătămate, gradul vinovăției autorului prejudiciului, personalitatea inculpatului.

Deci, este oportun și adecvat, luând în considerare circumstanțele expuse supra de a încasa de la Voronin V. în beneficiul părții vătămate Ciumac V. a prejudiciul moral în mărime de 40.000 lei.

Astfel, urmează de respins cererea de apel înaintată de apărare în partea prejudiciului moral admisă spre încasare, ori, părții vătămate Ciumac V. i-a fost cauzat un prejudiciu moral deoarece i-au fost provocate suferințe psihice ținând cont că prin acțiunile infracționale i s-a cauzat o pagubă considerabilă, stres și frustrare. Este clar că orice sumă dispusă de a fi încasată cu titlu de prejudiciu moral, nu este în stare să remedieze suferințele (psihice) cauzate, totuși, prejudiciul moral se repară anume prin echivalent bănesc, prin urmare suma de 40 000 lei, solicitată spre încasare cu titlu de prejudiciu moral, este în stare să remedieze suferințele psihice, cauzate prin infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

5. Avocatul Iulian Paciura a declarat recurs ordinar, solicitând casarea parțială a sentinței și deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, în condiții mai blânde, în partea pedepsei complementare, cu admiterea acțiunii civile în principiu.

Recurentul a invocat că, conducerea automobilului pentru Voronin V., reprezintă un drept baza căruia ultimul obține unicul venit în familiei din care este întreținută material.

Prin urmare, privarea dreptului de a conduce, în consecință cauzează o daună familiei acestuia, exprimată prin atentarea asupra posibilității de a-și întreține familia.

La fel, instanța era limitată în drept să admită acțiunea civilă depusă de Ciumac Valentina, deoarece o asemenea acțiune în condițiile art. 219 Cod de procedură penală, nu a fost întocmită în cadrul exercitării cauzei penale, ultima a declarat în instanța de

judecată verbală că, dorește să fie recunoscută parte civilă și are pretenții materiale și morale, fără a fi perfectate careva acte în condițiile Codului de procedură penală, în acest sens.

Instanțele inferioare nu au emis un careva act procedural de recunoaștere a părții vătămate Ciumac V., în calitate de parte civilă, pe caz, astfel precum reglementează Codul de procedură penală.

Mai mult, Voronin V. a propus părților vătămate compensarea prejudiciilor, însă Ciumac Valentina a refuzat să recepționeze o careva sumă bănească, fiind în dezacord cu cuantumul preventiv de 500 euro. Acest fapt a fost recunoscut și afirmat de Ciumac V. în instanța de fond. Prin urmare, afirmația ultimei, precum și concluzia instanței de apel, precum că Voronin V. nu a compensat un careva prejudiciu părții vătămate este afectată de eroare, deoarece ultimul a fost împiedicat în executarea acestei obligațiuni de însăși partea vătămată.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Conform art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.

Sub acest aspect se reține că, recursul este fondat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prevede următoarele temeiuri - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței (*pct. 5. din decizie*).

Însă, în recursul respectiv, în pofida normelor de drept enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârilor contestate, care ar fi erorile de drept și esența că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, dar raportată la prescripțiile din art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care i-ar fi afectat soluția, fiind omisă în totalitate argumentarea ilegalității hotărârilor atacate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Ori, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu conține motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța da apel, legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, inclusiv celei complementare, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat au ținut cont că inculpatul a comis o infracțiune gravă, care se pedepsește în exclusivitate cu închisoare de la 3 la 7 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani, a recunoscut integral vina solicitând judecarea cauzei în procedura simplificată, nu are antecedente penale și este caracterizat pozitiv, întreține copii minori, cât și de prevederile art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu $\frac{1}{3}$ a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, în limitele termenului de probațiune de la 1 la 5 ani.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, fiind una echitabilă și proporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cât și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apel (*pct. 3.2.-5. din decizie*).

În același timp, instanța de apel corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind mărimea prejudiciului material și moral cauzat părții vătămate Ciumac V.

Ori, conform art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. **Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată** în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. **Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată**, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CoEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CoEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura penală și civilă, a individualizării pedepsei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune avocatul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. -*

5. din decizie), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 1), 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Iulian Paciurca, împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2019, în privința inculpatului Voronin Vladislav XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 07 august 2020.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun